

การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดสมุนไพรพื้นบ้าน สำหรับนวดด้วยลำไฟบำบัด กลุ่มอนุรักษ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่นสมุนไพรแปรรูป จังหวัดลพบุรี

อ.ญาณพัฒน์ ลาภพาณิชย์กุล (หัวหน้าโครงการ)

สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดียเดียว คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

อ.ดวงทิพย์ รับพรดี

สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดียเดียว คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ

ผศ.จิตรลดา รอดพลอย

ประจำคณะวิทยาการจัดการ

ความเป็นมา

จากการลงสำรวจพื้นที่และสำรวจความต้องการของกลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรแปรรูป จังหวัดลพบุรี ในการได้รับการส่งเสริมจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี พบว่าทางกลุ่มมีการผลิตน้ำมันนวดสมุนไพรพื้นบ้าน ด้วยการใช้ลำไผ่ควบคู่กับการนวด โดยกลุ่มคนสมาชิกและเครือข่ายช่วยกันหาวัตถุดิบที่จะใช้ในการนำมาปรุงน้ำมันนวดซึ่งจะเป็นสมุนไพรพื้นถิ่น โดยที่มาของวัตถุดิบทั้งหมดทางกลุ่มสามารถหาได้จากพื้นที่ต่าง ๆ ภายในจังหวัดลพบุรี สมุนไพรแต่ละชนิด เช่น งา ระกำ ดอกพิกุล ยูคาลิปตัส ว่านชนิดต่าง ๆ นำมาสกัดเป็นน้ำมัน ซึ่งวัตถุดิบจะหาได้ตามฤดูกาล โดยวัตถุดิบแต่ละตัวทางกลุ่มจะต้องเก็บสะสมเพื่อใช้ในการปรุงยา ด้วยสมุนไพรหลาย ๆ ชนิด เป็นส่วนผสมที่มีความหมายสำคัญเกี่ยวกับเมืองลพบุรี เช่น ดอกพิกุลเป็นดอกไม้ประจำเมืองลพบุรี ว่านบางส่วนเป็นส่วนผสมในสูตรตำรับยาของโอสถพระนารายณ์ ในปัจจุบันการจำหน่ายเป็นการสั่งผลิตตามออร์เดอร์ที่สั่งเข้ามา และการจำหน่ายในช่องทางอื่นส่วนใหญ่จะเป็นการจำหน่ายในช่องทางส่วนตัว หรือกลุ่มส่วนตัวเท่านั้น การผลิตออกมาในแต่ละครั้ง ฉลากบรรจุภัณฑ์อ่านข้อมูลได้ยาก ขาดวิธีนวดร่วมกับน้ำมันนวดเบื้องต้น และขาดการประชาสัมพันธ์ของกลุ่ม

โครงการจึงพิจารณาเห็นแนวทางและวิธีการแก้ไขปัญหาโดยการพัฒนาออกแบบฉลากบรรจุภัณฑ์ประกอบเข้ากับเทคโนโลยี QR code ที่แพร่หลายอยู่ในปัจจุบัน นำเข้ามาช่วยในการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นตัวกำหนดให้ทางผ่านในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศ ของตัวผลิตภัณฑ์ วิธีการใช้งานเบื้องต้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถเข้าถึงข้อมูลอื่น ๆ ได้อีก เช่นสรรพคุณทางยาของน้ำมันนวด วิธีการใช้นวดท่าทางการนวดร่วมกับลำไผ่

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดสมุนไพร
2. เพื่อพัฒนาสื่อแสดงวิธีการใช้งานเบื้องต้น งานประชาสัมพันธ์กลุ่ม
3. เพื่อเพิ่มช่องทางการตลาด เรียนรู้การบริหารจัดการด้านการตลาด ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

กลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินโครงการ

กลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรแปรรูปจังหวัดลพบุรี จำนวน 25 คน พื้นที่ชุมชนบ้านบานเย็น ตำบลเขาสามยอด อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

ธันวาคม 2566 – กรกฎาคม 2567

วิธีดำเนินโครงการ

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูล กระบวนการผลิตและวิธีใช้งานผลิตภัณฑ์
2. จัดประชุมสัมมนาปรึกษาหารือ เพื่อสรุปแนวทางการพัฒนาที่จะพัฒนา ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมพัฒนา ผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ การตลาด

3. จัดฝึกอบรมการทำผลิตภัณฑ์น้ำมันนวด เพื่อเพิ่มและขยายให้กับผู้สนใจ
4. จัดฝึกอบรมวิธีการใช้งานผลิตภัณฑ์ (วิธีการนวด) เพื่อใช้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
5. จัดฝึกอบรมด้านธุรกิจ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ผลิต/ผู้ประกอบการฯ ในการดำเนินการ

ธุรกิจ

ด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการตลาดแบบเชิงรุก

6. ร่วมกันพัฒนาออกแบบ และปรับแก้ไข บรรจุภัณฑ์และฉลากต้นแบบ
7. พัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ วิธีการนวดร่วมกับลำไผ่
8. พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อใช้ในการแสดงสารสนเทศของผลิตภัณฑ์
9. จัดแสดงงานสำหรับประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ จำหน่าย และแสดงวิธีการนวด รวมถึงสื่อประชาสัมพันธ์อื่น ๆ
10. สรุปติดตาม/ประเมินผล ข้อมูลโครงการ

การบูรณาการกับการเรียนการสอน

บูรณาการกับรายวิชาการออกแบบสื่อประสมเพื่อการโฆษณา โดยมีนักศึกษาจากสาขาวิชาเทคโนโลยีมัลติมีเดีย เข้าร่วมดำเนินโครงการ จำนวน 6 คน ทำหน้าที่เก็บข้อมูล บันทึกข้อมูล ออกแบบ โครงร่างชิ้นงาน ระบุลงทะเบียนเตรียมอุปกรณ์ เป็นผู้ช่วยวิทยากร และช่วยตามสถานการณ์

ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

ผลผลิต (Output)

1. กลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรแปรรูปจังหวัดลพบุรี ได้รับความรู้ เพิ่มพูนทักษะความสามารถในการดำเนินการธุรกิจด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการตลาด การบริหารจัดการด้านการตลาดแบบเชิงรุก
2. ผลิตภัณฑ์ได้รับการพัฒนาและปรับให้ได้ตามความเหมาะสมของผู้นำไปใช้งาน
3. ได้ต้นแบบกิจกรรมการตลาดและช่องทางการจำหน่ายทางออนไลน์

ผลลัพธ์ (Outcome)

ด้านเศรษฐกิจ กลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรแปรรูปจังหวัดลพบุรี ได้เผยแพร่ผลิตภัณฑ์ทำให้มีรายได้เข้าสู่ชุมชนเพิ่มขึ้น

ด้านสังคม จำนวนกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารจัดการ กลุ่มผู้ผลิตในท้องถิ่นร่วมเป็นเครือข่ายพันธมิตรทางด้านการผลิตและการค้า มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ข่าวสารความคิดเห็น

ผลกระทบจากโครงการ (Impact)

1. ส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนให้มีรายได้เพิ่มขึ้น คนในชุมชนนำทักษะไปพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อแปรรูปรายได้เป็นอาชีพเสริมในครัวเรือน
2. ความรู้ภูมิปัญญาชาวบ้านจากการใช้สมุนไพรที่เป็นสมุนไพรพื้นถิ่น ผู้นำกลุ่ม (ปราชญ์) นำองค์ความรู้ที่ได้รับถ่ายทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ มาเผยแพร่ให้กับกลุ่มชุมชนได้ทราบ

การนำไปใช้ประโยชน์และสร้างรายได้

1. กลุ่มอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรแปรรูปจังหวัดลพบุรี มีการเพิ่มผลิตภัณฑ์ และทราบถึงกลยุทธ์ทางการตลาดในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น โดยกลุ่ม รายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 10
2. กลุ่มตัวแทนหมู่บ้าน ได้รับการพัฒนาทักษะ ความรู้ โอกาส สามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ และเป็นอาชีพเสริมได้

